

Actieplan Ondernemerschap – update 2012

Redactie Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Inhoud

Hoofdstuk 1: analyse van ondernemerschap in Vlaanderen – gebaseerd op de beschikbare “facts and figures”	4
1.1 Definitie, conceptueel model en keuze van de kengetallen.....	4
1.2 Totale populatie ondernemers en/of ondernemingen.....	5
1.3 Nieuw ondernemerschap (startend, latent en ontluikend ondernemerschap)...	6
1.4 Ondernemerspotentieel bepaalde groepen in de samenleving	8
1.5 Opheffingen en faillissementen	9
1.6 Houding t.o.v. ondernemerschap, gepercipieerde wenselijkheid en haalbaarheid van het starten van een onderneming	10
1.7 Werkbaarheid beroep zelfstandige ondernemer	11
Hoofdstuk 2: Definiëring en beschrijving van de doelstellingen van het overheidsbeleid betreffende ondernemerschap	12
Hoofdstuk 3: nieuwe acties per doelstelling	13
3.1 Promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs	14
3.1.1 Oproep Brugprojecten Economie-Onderwijs & impulsprogramma lerarenopleiding	14
3.2 Bevorderen van de haalbaarheid om een onderneming te starten	17
3.2.1 Oproep starters en jonge ondernemingen.....	17
3.2.2 Peterschapsprojecten “combinatie arbeid-gezin”. (Plato Effectief Leiderschap en Plato HR)	18
3.2.3 Oproep coöperatief Ondernemen	19
3.3 Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving	20
3.3.1 vzw HAZO: uitbouw steunpunt van- en voor- ondernemers met een handicap.....	20
3.3.2 vzw Hefboom: Microkredieten	22
3.3.3 Peterschapsproject ‘vrouwelijke ondernemers’ (PLATO Ladies).....	24
3.4 Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering	26
3.4.1 Niet-formele opleidingen cultuur en creatieve organisaties: Workshops rond prijsdifferentiatie.....	26
Hoofdstuk 4 Overzicht lopende acties.....	27
Hoofdstuk 5: Monitoring en evaluatie van de uitvoering van het plan en de voorgestelde acties	33
5.1 Jaarlijkse opvolging en rapportering	33
5.2 Evaluatie individuele acties	33
5.3 Globale evaluatie van het actieplan	34
Bijlage 1: Advies SERV aanvulling actieplan ondernemerschap.....	35
Bijlage 2: Kengetallen	38
Bijlage 3: Schema koppeling kengetallen – indicatoren op projectniveau	40

Inleiding

Deze update van het actieplan ondernemerschap behoudt grotendeels dezelfde focus als het actieplan dat in 2010 en 2011 werd gepubliceerd, m.n. de prestart-en de startfase van een onderneming en de beleidsinstrumenten die inwerken op cultuur, attitudes en competenties. Een aantal in deze update opgenomen acties richt zich niet (alleen) naar prestarters en starters maar is in dit actieplan opgenomen omwille van hun bijdrage aan de doelstellingen die in hoofdstuk 2 zijn geformuleerd.

Het actieplan ondernemerschap werd vorig jaar ter advisering aan de SERV voorgelegd. Deze bracht advies uit op 16 november 2011. In navolging van het SERV-advies¹ zal de monitoring van de acties uit het actieplan aan het VESOC worden overgemaakt. Deze monitoring wordt eveneens als bijlage bij hoofdstuk 5 van deze update opgenomen.

In het eerste hoofdstuk van deze update wordt een korte analyse gemaakt van het ondernemerschap in Vlaanderen op basis van beschikbare “facts en figures”. Na in hoofdstuk 2 de koppeling met de doelstellingen gemaakt te hebben, wordt in hoofdstuk 3 ingegaan op de nieuwe initiatieven die de lopende acties zullen aanvullen in het bereiken van de doelstellingen. Hoofdstuk 4 omvat een kort overzicht van de lopende acties. Hoofdstuk 5, tot slot, handelt over de monitoring en evaluatie van de acties.

¹ Zie bijlage 1

Hoofdstuk 1: analyse van ondernemerschap in Vlaanderen – gebaseerd op de beschikbare “facts and figures”

1.1 Definitie, conceptueel model en keuze van de kengetallen

Ondernemerschap wordt door de Europese Commissie omschreven als “de mentaliteit en het proces waarbij in een nieuwe of een bestaande organisatie economische activiteit wordt gecreëerd en ontwikkeld door het nemen van risico’s, creativiteit en/of innovatie te combineren met gezond beheer.”²

En onder starters verstaan we: “een bedrijf dat niet langer dan drie jaar is ingeschreven bij de Kruispuntbank van Ondernemingen (KBO), of een zelfstandige die niet langer dan drie jaar is aangesloten bij een organisme voor de sociale zekerheid der zelfstandigen, indien de inschrijving bij de KBO niet vereist is”.

Bij de keuze van de kengetallen die in dit actieplan worden opgenomen, wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de volgende criteria:

- Validiteit: Meet een kengetal wat het moet meten?
- Objectiviteit: Is het kengetal gebaseerd op feiten?
- Actualiteit: Hoe oud zijn de cijfers?
- Beschikbaarheid van tijdreeksen: Is een kengetal voor meerdere jaren beschikbaar zodat een evolutie zichtbaar wordt?
- Vergelijkbaarheid: Is er vergelijking mogelijk met andere Europese landen?
- Niveau: Is het kengetal beschikbaar op het regionaal niveau Vlaanderen of enkel op het nationaal niveau België?
- Betrouwbaarheid: Is de bron betrouwbaar, geven andere gelijkaardige onderzoeken gelijkaardige cijfers weer?

Er wordt eerst en vooral gekeken naar de totale populatie ondernemers en/of ondernemingen. Daarna bespreken we het nieuwe ondernemerschap (zowel startend, latent als “ontluikend ondernemerschap”). Daarna komen de opheffingen en faillissementen aan bod, gevolgd door de bedrijfsdemografische dynamiek. En als afsluiter werpt deze analyse een blik op de houding van de bevolking t.o.v. ondernemerschap, de gepercipieerde wenselijkheid en haalbaarheid van het starten van een onderneming en de werkbaarheid van het beroep van zelfstandige ondernemer³.

Als bijlage 2 zijn de definities en bronvermelding van de hieronder opgelijste kengetallen terug te vinden.

² Groenboek “Ondernemerschap in Europa”, Com (2003) 27 definitief, 21 januari 2003

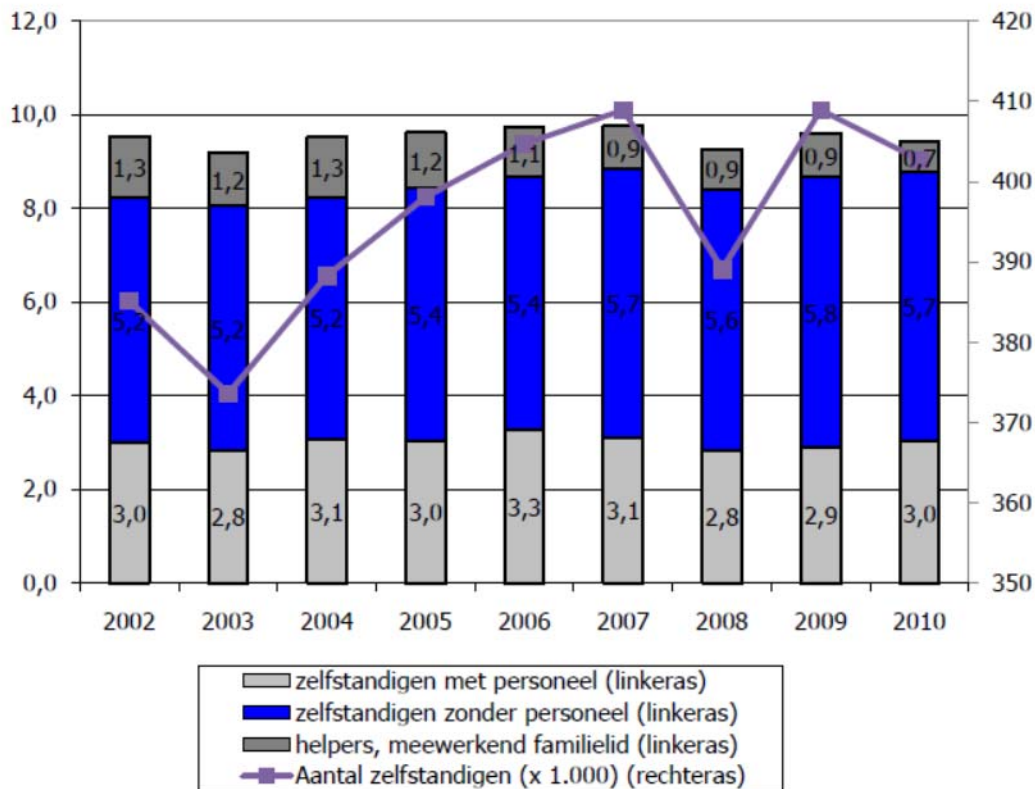
In het Actieplan Ondernemend Onderwijs 2011 - 2014 worden de begrippen “ondernemingszin” en “ondernemerschap” eveneens gedefinieerd. In dat actieplan wordt de term “ondernemerschap” vertaald naar de context van de onderwijswereld. Dit zorgt voor een definitie die enigszins afwijkt van de definitie die hier wordt gehanteerd. Bij de doelstelling “Promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs” zijn, gezien de onderwijscontext, eerder de definities van “ondernemingszin” en “ondernemerschap” uit het Actieplan Ondernemend Onderwijs van toepassing.

³ In de toekomst zal, de in het kader van de nulmeting PACT 2020 te ontwikkelen indicator, “de exportprestatie van jonge of kleine ondernemingen” wanneer beschikbaar eveneens in het actieplan worden opgenomen.

1.2 Totale populatie ondernemers en/of ondernemingen

Of we Vlaanderen al dan niet als een ondernemende regio kunnen beschouwen, hangt ondermeer af van het aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking. Het aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking is een voorraadgrootheid die op langere termijn sterk beïnvloed wordt door de in- en uitstroom van zelfstandigen. Het aandeel zelfstandigen bedroeg in 2010 in Vlaanderen 9,4% van de beroepsbevolking. In 2009 bedroeg dit aandeel 9,6%. Volgens de meting van de kernindicatoren Pact 2020 lag het aandeel zelfstandigen in de bevolking 15-64 jaar in 2010 in 9 benchmarkregio's⁴ hoger dan in Vlaanderen, terwijl de Scandinavische benchmarkgebieden dan weer relatief laag scoorden. Er dient hierbij wel opgemerkt te worden dat de verschillen tussen de regio's niet zo groot zijn. Onderstaande grafiek toont het aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking voor het Vlaams Gewest over meerdere jaren.

Figuur 1: aandeel zelfstandigen in de bevolking (15-64 jaar), naar categorie (in %) (Vlaams Gewest)

Bron: Pact 2020, meting kernindicatoren 2012

Daarnaast blijft de totale populatie ondernemingen in Vlaanderen in stijgende lijn. Volgens de meting van de kernindicatoren Pact 2020 bevonden er zich op 1 januari 2012 in totaal 469.635 ondernemingen op Vlaams grondgebied (op 1 januari 2011 was dit 462.661).

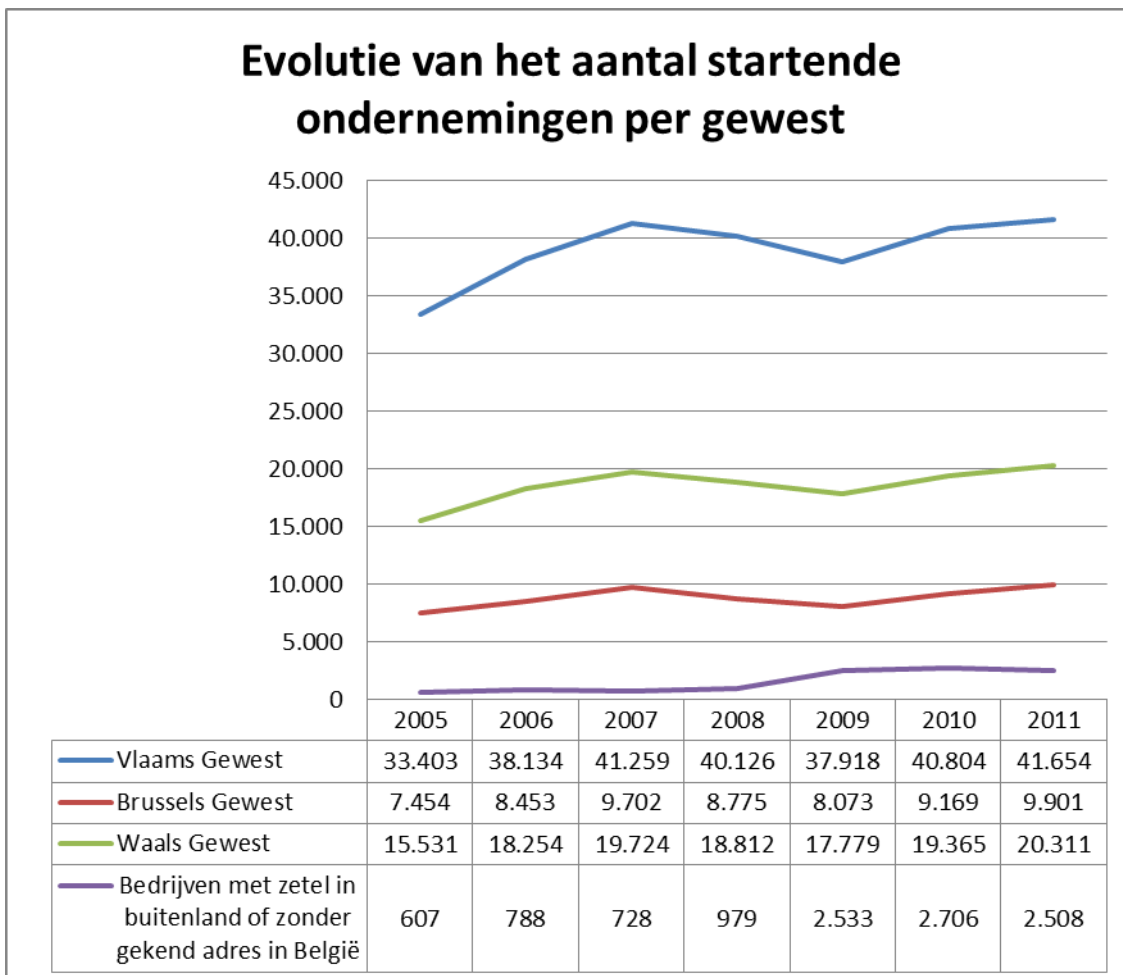
⁴ Uit vnl. Nederland, Frankrijk, Spanje, Duitsland en Groot-Brittannië.

1.3 Nieuw ondernemerschap (startend, latent en ontluikend ondernemerschap)

Wat nieuw ondernemerschap betreft, kunnen zowel kengetallen die het startend, het ontluikend als het latent ondernemerschap schetsen, worden opgenomen. Het startend ondernemerschap maakt de aanwas van ondernemerschap uit en het ontluikend en latent ondernemerschap vormen de potentiële aanwas van ondernemerschap.

Een beeld over het **startend ondernemerschap** schetsen we in dit hoofdstuk aan de hand van de gegevens uit de Unizo Startersatlas en de statistieken van de Studiedienst van de Vlaamse Regering en dit omwille van de SERV-aanbeveling rond bronnen over startende ondernemingen. In 2011 bedroeg het aantal nieuw opgestarte ondernemingen in Vlaanderen 41.654, wat een stijging van ong. 2% inhoudt t.o.v. 2010. Uit onderstaande grafiek blijkt duidelijk dat het aantal starters na het dieptepunt van 2009 weer aan het stijgen is.

Figuur 2: Evolutie van het totaal aantal startende ondernemingen per gewest (2005-2011) (in absolute cijfers)

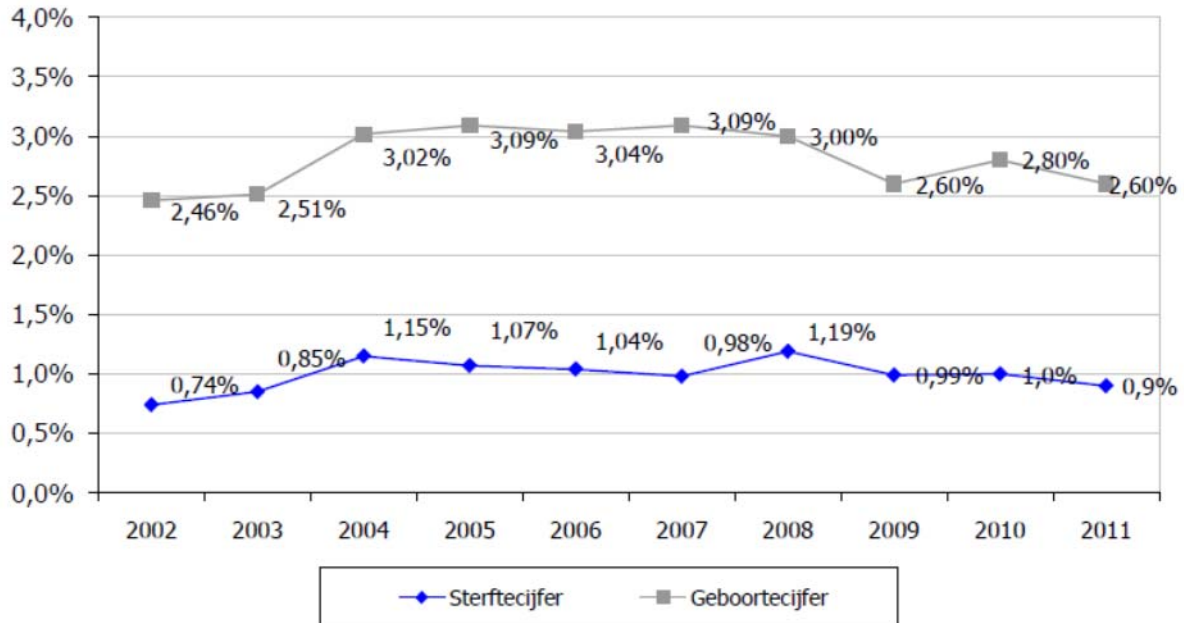

Bron: Startersatlas Unizo update 2012

Wanneer we het startend ondernemerschap relatief gaan bekijken, merken we dat de oprichtingsratio in 2011 in Vlaanderen 7,4% bedroeg. Daarmee ligt de oprichtingsratio op ongeveer hetzelfde niveau als in 2009 (7,2%) en 2010 (7,5%) en iets lager dan in de periode

2006-2008. Wat de geboortegrade van ondernemingen met werkgelegenheid in het Vlaamse Gewest betreft, kunnen we op basis van onderstaande grafiek dan weer vaststellen dat deze vanaf 2003 een snelle stijging vertoonde om na een paar jaren te stagneren en vanaf 2008 te dalen tot 2,6⁵% in 2011.

Figuur 3: Geboorte- en sterftcijfer van ondernemingen met werkgelegenheid (Vlaams Gewest)

Bron: Pact 2020, meting kernindicatoren 2012

De Total Entrepreneurial Activity (TEA-) Index uit de Global Entrepreneurship Monitor⁶ (GEM) geeft dan weer een indicatie van het **“ontluikend ondernemerschap”** in Vlaanderen. De TEA-index peilt naar welk percentage van de beroepsbevolking zegt actief bezig te zijn met het opzetten van een onderneming of in de voorbije drie jaar een eigen onderneming heeft opgericht. De TEA-index voor Vlaanderen bedroeg in 2011 4,8%, terwijl deze in 2010 nog 3,5% bedroeg.

Het **latent of prospectief ondernemerschap** wordt in de GEM-enquête bepaald aan de hand van de vraag “verwacht u, alleen of met anderen, binnen de 3 jaar een bedrijf op te richten, inclusief elke vorm van zelfstandig ondernemerschap?”. In 2011 reageerden 8 % van de Vlaamse respondenten die op dat ogenblik nog niet actief bezig waren met het opzetten van een onderneming of er nog geen hadden opgericht, positief op deze vraag. Dit houdt een stijging in met 1 procentpunt t.o.v. 2010.

⁵ Momenteel zijn nog niet alle basisgegevens voor de berekening van deze indicator beschikbaar waardoor dit cijfer allicht een onderschatting inhoudt.

⁶ De data voor de Global Entrepreneurship Monitor werd door de Vlerick Leuven Gent Management School in het kader van het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie verzameld. Meer info over GEM is te vinden op: <http://www.gemconsortium.org>

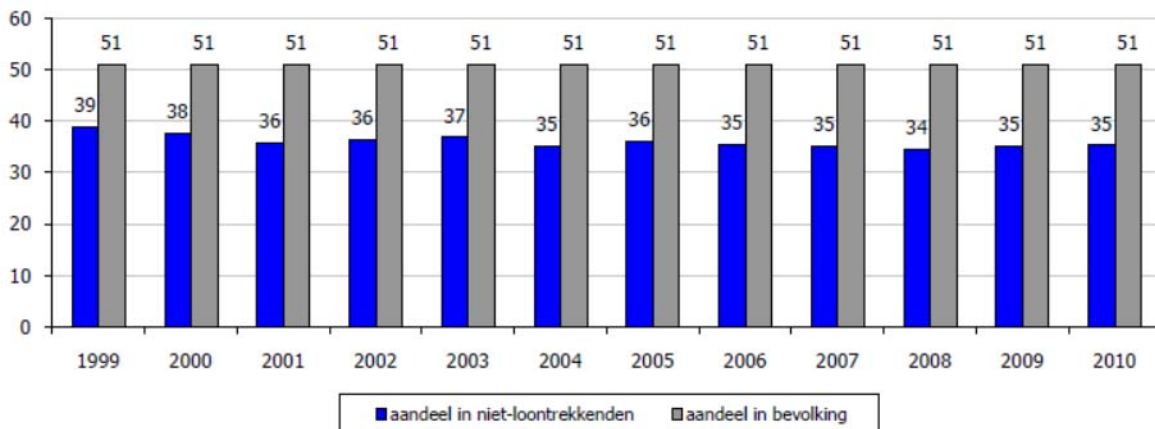
1.4 Ondernemerspotentieel bepaalde groepen in de samenleving

Om na te gaan in hoeverre bepaalde groepen in de samenleving in het ondernemerschap in Vlaanderen vertegenwoordigd zijn, kan hun aandeel in de groep niet-loontrekkenden vergeleken worden met hun aandeel in de (beroeps-)bevolking.

Zo maakten in 2010 vrouwen 35,3% uit van de niet-loontrekkenden (tegenover 51% in de totale bevolking). Het aandeel vrouwen in de niet-loontrekkenden ligt in 2010 enkele procentpunten lager dan in 1999 (38,8%). Het gaat hierbij echter niet om een recente evolutie daar het aandeel al enkele jaren stabiliseert op om en bij de 35% (zie figuur 4).

De cijfers m.b.t. het startend ondernemerschap vertonen wel meer variatie over de jaren heen. Tot 2010 was hier immers een stijgende trend vast te stellen. 2011 is het eerste jaar waarin het aandeel vrouwelijke starters in België min of meer stagneert. Volgens de Startersatlas startten er in 2011 nog 14.581 vrouwen een onderneming op (in 2010: 14.360). Daarmee komt hun aandeel in de totale starterspopulatie op 38,12% % te liggen. Het aandeel startende vrouwen in de totale starterspopulatie daalde daarmee wel met 0,3% t.o.v. 2010, maar in vergelijking met 2005 gaat het nog steeds om een stijging van meer dan 5%.

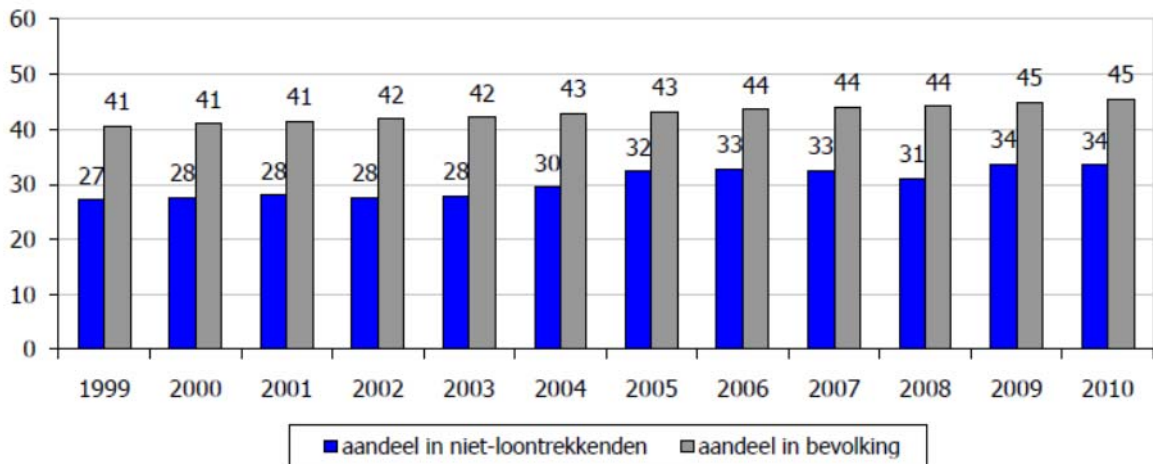
Figuur 4: Aandeel vrouwen in de niet-loontrekkenden en in de totale bevolking (Vlaams Gewest)

Bron: Pact 2020, meting kernindicatoren 2012

Het aandeel van de personen van 50 jaar of ouder in de niet-loontrekkenden bedroeg 33,5% in 2010 (tegenover een aandeel van 45,4% in de totale bevolking). Dit aandeel is gedurende de laatste 10 jaar, met uitzondering van 2008, gestaag gestegen waardoor de kloof met hun aandeel in de bevolking stilaan verkleint.

Figuur 5: Aandeel personen van 50 jaar of ouder in de niet-loontrekkenden en in de totale bevolking (Vlaams Gewest)

Bron: Pact 2020, meting kernindicatoren 2012

Op basis van de statistieken "Handicap en arbeid" van het Departement Werk en Sociale Economie weten we hoeveel mensen zelfstandige zijn in hoofdberoep én aangeven in hun dagelijkse bezigheden hinder te ondervinden door een arbeidshandicap, een langdurige aandoening of langdurige ziekte. Hieruit blijkt dat 4,6% van de zelfstandigen zonder personeel, 3,6% van de zelfstandigen met personeel en 3,1% van de helpers aangeeft hinder te ondervinden. Bij de beroepsactieven blijkt 5,2% hinder te ondervinden door een arbeidshandicap of langdurige gezondheidsaandoening.

Uit de éénmeting voor het Pact 2020 blijkt daarnaast dat op 31 december 2009 5,7% van het totaal aantal zelfstandigen in Vlaanderen niet-Belg is. Dit aandeel kent sinds 2000 een stijgende evolutie.

1.5 Opheffingen en faillissementen

Niet enkel het aantal nieuw opgestarte ondernemingen maar eveneens de overlevingsgraad van de nieuw opgerichte ondernemingen is belangrijk. In onderstaande tabel wordt een beeld gegeven van de overlevingsgraad van startende bedrijven in Vlaanderen. 5 jaar na de oprichting blijkt nog 71,31% actief te zijn. De overlevingsgraad na 5 jaar ligt hiermee in 2011 iets hoger dan in 2010 (70,1% waren toen na 5 jaar nog actief) en is in het Vlaams Gewest ook al enkele jaren beduidend hoger dan in het Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Tabel 1: overlevingsgraad van starters na 5 jaar (basis = oprichting 2007)

	Aantal starters	Failliet	Overige vormen van stopzetting	Totaal stopzettingen	Overlevingsgraad
Vlaams Gewest	41.259	1.879	9.958	11.837	71,31%
Brussels Gewest	9.702	710	2.445	3.155	67,48%
Waals Gewest	19.724	1.051	5.914	6.965	64,69%
Federaal	71.413	3.642	18.362	22.004	69,19%

Bron: Eigen tabel op basis gegevens startersatlas Unizo update 2012

De reden van stopzetting kan vrijwillig zijn, maar kan uiteraard ook te wijten zijn aan een faillissement. Het aantal faillissementen voor Vlaanderen lag in 2011 volgens Graydon op 4.851, wat een zeer lichte daling (-0,57%) / vrijwel een status quo betekent t.o.v. 2010. Er gaan eveneens 24,2% minder banen verloren ten gevolge van de genoteerde faillissementen⁷. De eerste 9 maanden van 2012 gingen er volgens Graydon 3903 bedrijven failliet in het Vlaams Gewest, wat een stijging inhoudt van 9,4% t.o.v. dezelfde periode vorig jaar (m.a.w. eerste drie trimesters van 2011). De impact van die faillissementen op het jobverlies steeg tijdens deze periode met iets meer dan 16%. t.o.v. dezelfde periode vorig jaar.

Uiteraard is het aantal opheffingen ruimer dan het aantal faillissementen. Daarom kijken we ook naar het sterftcijfer van ondernemingen met werkgelegenheid. Dit bedroeg in 2011 0,9% voor het Vlaamse Gewest. Dit sterftcijfer kende een stijging over de periode 2002-2011 met 2 grote pieken in 2004 (1,15%) en 2008 (1,19%) en een dalend verloop ertussenin. Na de piek in 2008 is er opnieuw een afname in het sterftcijfer vast te stellen (zie figuur 3).

1.6 Houding t.o.v. ondernemerschap, gepercipieerde wenselijkheid en haalbaarheid van het starten van een onderneming

In de Global Entrepreneurship Monitor⁸ (GEM) wordt naast de TEA-index ook aandacht besteed aan de houding in de samenleving t.o.v. ondernemerschap en de gepercipieerde wenselijkheid van het opstarten van een eigen onderneming. Uit de GEM 2011 blijkt dat 67% van de respondenten aangaf dat het opstarten van een nieuwe onderneming als een wenselijke carrièrekeuze wordt beschouwd in hun regio, wat een stijging inhoudt van om en bij de 5% t.o.v. 2010. Hiermee scoort Vlaanderen beter dan de buurlanden met uitzondering van Nederland, hetwelk van alle Europese lidstaten het land blijkt te zijn waar het opstarten van een nieuwe onderneming door het meeste aantal respondenten als een wenselijke carrièrekeuze wordt beschouwd. Daarnaast antwoordt 59% positief op de vraag of succesvolle starters in Vlaanderen een hoge status en respect genieten. Hoewel dit een stijging inhoudt t.o.v. 2010 (52,62%), blijft het een lage score in vergelijking met de andere Europese lidstaten. De GEM peilde bij de respondenten ook naar de media-aandacht voor ondernemerschap. 48% van de Vlaamse respondenten gaf aan dat er in Vlaanderen veel mediabelangstelling is voor nieuwe bedrijven. Van de referentielanden⁹ scoort enkel Nederland beduidend hoger (62%) op deze vraag.

De GEM peilt ook naar de gepercipieerde haalbaarheid van het starten van een eigen zaak. De gepercipieerde haalbaarheid wordt in de GEM geoperationaliseerd a.d.h.v. een 4-tal vragen: de mate waarin de respondenten binnen de 6 maanden goede opportuniteiten zien om een onderneming te starten, of hun netwerk al dan niet ondernemers omvat (sociaal kapitaal), de mate waarin de respondenten denken over de benodigde kennis, vaardigheden en ervaring te beschikken om een onderneming op te starten (menselijk kapitaal) en de mate waarin angst om te falen de respondenten zou afschrikken om een zaak te starten. In 2011 gaf 40% van de Vlaamse respondenten aan over het benodigde menselijk kapitaal te beschikken. Dit is een lichte stijging t.a.v. 2010 (41%). Voor wat faalangst betreft geeft 39% van de Vlaamse respondenten die goede opstart-opportuniteiten zien, aan dat angst om te mislukken hen ervan weerhoudt een nieuw bedrijf te starten (t.o.v. 36% in 2010). Er blijken

⁷ Opgelet: deze aantallen kunnen nog wijzigen omwille van eventuele vertragingen in de faillissementsuitspraken.

⁸ De data voor de Global Entrepreneurship Monitor werd door de Vlerick Leuven Gent Management School in het kader van het Steunpunt Ondernemen en Regionale Economie verzameld. Meer info over GEM is te vinden op: <http://www.gemconsortium.org>

⁹ Nederland, Frankrijk, Duitsland, Spanje, Verenigd Koninkrijk en Denemarken

beduidend minder Vlaamse respondenten persoonlijk een starter te kennen (23,4%) dan in de andere referentielanden.

40% van de respondenten gaven in 2011 aan goede opportuniteiten te zien voor het opzetten van een bedrijf in de eigen regio in de komende 6 maanden. Dat zijn er net iets meer dan in 2010 (38%). Wanneer we vergelijken met de referentielanden, merken we dat enkel Nederland en Denemarken een hoger aantal respondenten laten optekenen die goede opstartopportuniteiten op korte termijn zien.

1.7 Werkbaarheid beroep zelfstandige ondernemer

De mate waarin iemand zich gestimuleerd voelt om een eigen zaak op te starten of een zaak verder te zetten, wordt ondermeer ook beïnvloed door de mate waarin een carrière als (zelfstandig) ondernemer vs. een loopbaan als werknemer als aantrekkelijk gepercipieerd wordt. De problemen die zelfstandige ondernemers ervaren, kunnen op hun beurt van invloed zijn op het beeld dat kandidaat-starters van een carrière als ondernemer hebben. De Vlaamse werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2010 gaat na in hoeverre zelfstandige ondernemers vinden dat ze werkbaar werk hebben. Hieruit blijkt dat zelfstandige ondernemers qua werkbaarheid nog steeds de meeste problemen ervaren m.b.t. psychische vermoeidheid en op het vlak van de “werk-privé-balans”. Op het vlak van psychische vermoeidheid verkeert 38% van de Vlaamse zelfstandige ondernemers in een problematische situatie en 12,4% in een acuut problematische situatie. De “werk-privé-balans” wordt door 35% van de Vlaamse zelfstandige ondernemers als problematisch ervaren en door 11,8% zelfs als acuut problematisch. De cijfers voor deze twee werkbaarheidsindicatoren liggen opvallend hoger dan bij de loontrekkenden en wijzen er eveneens op dat de werkbaarheid bij zelfstandige ondernemers in 2010 niet verbeterd is t.o.v. 2007. Uit de studie valt ook af te leiden dat de 30-39 jarigen, de zelfstandige ondernemers met personeel in dienst en de zelfstandige ondernemers actief in de horeca duidelijk meer problemen ondervinden met de combinatie werk en privé. In 2010 ondervinden de zelfstandige ondernemers bij de vrije beroepen significant meer problemen met de werk-privé balans dan in 2007.

In de werkbaarheidsmonitor 2010 werd tevens gepeild naar de tevredenheid van zelfstandige ondernemers over hun keuze voor het zelfstandig ondernemerschap. Slechts een minderheid van de zelfstandige ondernemers geeft aan (zeer) ontevreden (6%) te zijn met die keuze. Er blijkt dat het aandeel zelfstandige ondernemers dat zeer tevreden is met die keuze groter is bij degenen met sterke groeiverwachtingen in de komende drie à vijf jaar en naarmate het opleidingsniveau stijgt. Wanneer er naar sectoren wordt opgesplitst, is het kleinste aandeel zeer tevredenen in de horeca terug te vinden.

Daarnaast werd er in diezelfde werkbaarheidsmonitor een vraag opgenomen met betrekking tot de inschatting van de zelfstandige ondernemers om hun job al dan niet tot hun pensioen verder te kunnen zetten. In 2010 achtte 71,8% (70,4% in 2007) zich in staat om de huidige job tot het pensioen verder te zetten. Ongeveer een kwart van de respondenten stelde alleen te kunnen verder werken tot het pensioen indien het werk zou aangepast worden. Slechts een minderheid (1,9%) voelt zich niet in staat de job verder te zetten tot het pensioen.

Hoofdstuk 2: Definiëring en beschrijving van de doelstellingen van het overheidsbeleid betreffende ondernemerschap

De uitdagingen en doelstellingen die in het actieplan ondernemerschap 2010 en 2011 naar voren werden geschoven, gelden nog steeds.

Het gaat hierbij om de volgende uitdagingen en doelstellingen:

- Uitdaging 1: een sterke ondernemerschapcultuur
 - o Promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs
 - o Bedrijven en instellingen voor hoger onderwijs aanmoedigen de talenten voor ondernemen te stimuleren

- Uitdaging 2: een toename van het aantal starters
 - o Bevorderen van de wenselijkheid een onderneming te starten
 - o Bevorderen van de haalbaarheid een onderneming te starten
 - o Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving

- Uitdaging 3: sterkere startende ondernemers
 - o Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering
 - o Stimuleren van internationale focus

Deze uitdagingen en doelstellingen werden reeds in het actieplan ondernemerschap 2010 en 2011 uitgebreider beschreven.

Hoofdstuk 3: nieuwe acties per doelstelling

De nieuwe projecten/initiatieven die de betrokken beleidsdomeinen¹⁰ initiëren om de lopende acties uit het actieplan 2011 aan te vullen in het bereiken van de doelstellingen, worden hieronder verder beschreven in fiches. In deze fiches worden ondermeer een omschrijving van het project/initiatief, de doelgroep waarop het zich richt, de beleidsprioriteit en doelstellingen waar het zal toe bijdragen, het te verwachten bereik, ... opgenomen.

De projecten / initiatieven worden weergegeven per doelstelling waarop ze inspelen. Vaak dragen projecten bij aan meerdere doelstellingen. In dergelijk geval wordt het project weergegeven bij de doelstelling waar het in eerste instantie toe bijdraagt. De overige doelstellingen waar het eveneens toe bijdraagt worden ook in de fiches aangegeven.

In de fiches worden ook kengetallen weergegeven. Dit zijn de kengetallen waarop de projecten / initiatieven verwacht worden van invloed te zijn¹¹. In de mate van het mogelijke zijn deze verbanden gebaseerd op internationale wetenschappelijke inzichten over een causale relatie tussen de acties en de doelstellingen. Er is echter niet altijd voldoende wetenschappelijke evidentie aanwezig.

¹⁰ Economie, Onderwijs, Werk en Sociale Economie en Cultuur.

¹¹ Het schema op basis waarvan de projecten/initiatieven en hun indicatoren aan de kengetallen worden gekoppeld, is in bijlage 3 te vinden.

3.1 Promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs

3.1.1 Oproep Brugprojecten Economie-Onderwijs & impulsprogramma lerarenopleiding

Omschrijving actie

In het najaar van 2012 zullen nieuwe middelen ter beschikking gesteld worden voor brugprojecten economie-onderwijs. Hiermee wil de Vlaamse overheid samenwerkingsverbanden tussen het onderwijs en de bedrijfswereld steunen die tot doel hebben het ondernemerschap bij de schoolgaande jeugd – van de kleuterschool tot aan de universiteit – te stimuleren. Daarbij moet het gaan om innovatieve projecten of pilootprojecten en ligt de focus op:

- 1) sensibiliseringsprojecten;
- 2) het aanleren van attitudes, competenties en vaardigheden ter stimulering van de ondernemingszin.

In 2012 zullen volgende specifieke beleidsdoelstellingen bij deze oproep nagestreefd worden :

- a) Valorisatie en verankering van succesvolle projecten
- b) beeldvorming naar het onderwijs toe m.b.t. (knelpunt)beroepen in de industrie in het kader van het Nieuw Industrieel Beleid (NIB) van de Vlaamse Regering (aansluitend bij de doelstellingen van het STEM-actieplan.)

Daarnaast ontvangen de VZW VLAJO en de Stichting Onderwijs en Ondernemen bijkomende middelen met het oog op het uitbouwen van een impulsprogramma voor de lerarenopleiding.

Doelgroep

Doelgroep

Primaire doelgroep zijn de interprofessionele organisaties, de beroepsorganisaties, de sectorfederaties en de organisaties op het vlak van ondernemerschapsbevordering. Secundaire doelgroep is de schoolgaande jeugd (van kleuterschool tot aan de universiteit)

Levensfase

Prestarter

Sector

N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Promoten ondernemende attitude onderwijs
 Bevorderen wenselijkheid om een onderneming te starten
 Bevorderen haalbaarheid om een onderneming te starten

Te verwachten bereik

Nog niet gekend

Subsidiërende instantie
Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

Geformaliseerde samenwerkingsverbanden tussen ten minste één erkende Vlaamse onderwijs-instelling uit het basisonderwijs, secundair onderwijs, hoger beroeps-onderwijs, hoger onderwijs, volwassenenonderwijs of deeltijds kunstonderwijs, en hetzij één privaatrechtelijke entiteit of hetzij meerdere ondernemingen, vertegenwoordigd door een interprofessionele organisatie erkend binnen de SERV, een beroepsorganisatie of een sectorfederatie.

Gesubsidieerde Dienst

Timing
Budget

Kengetal

Oproep brugprojecten: subsidie van maximaal 80%, enveloppes te bepalen
Indieningstermijn oproep: te bepalen
2.000.000 euro voor de oproep brugprojecten economie-onderwijs. 200.000 euro voor impulsprogramma lerarenopleiding.

Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen heeft bij het ontwikkelen van een ondernemende attitude
Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen heeft om de rol van ondernemers in de samenleving beter te begrijpen

Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hun interesse aangewakkerd heeft om ondernemer te worden

Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen vaardigheden en kennis heeft bijgebracht die hen in staat stellen een onderneming te starten

Imago ondernemerschap bij burger

Aantal Belgen die aangeven zelfstandig ondernemerschap te verkiezen t.o.v. een baan als werknemer

Aantal Belgen die het wenselijk vinden binnen de 5 jaar een onderneming te starten

Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak

Oprichtingsratio

www.agentschapondernemen.be

www.von-online.be

Meer info

Het promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs wordt ook verder bevorderd via het Actieplan Ondernemend Onderwijs 2011-2014, een gezamenlijk initiatief van de beleidsdomeinen Onderwijs en Vorming, Werk en Sociale Economie, Landbouw en Visserij en Economie, Wetenschap en Innovatie.

3.2 Bevorderen van de haalbaarheid om een onderneming te starten

3.2.1 Oproep starters en jonge ondernemingen

Omschrijving actie

Het lanceren en afhandelen van een oproep voor projecten die specifiek gericht zijn naar starters en jonge ondernemingen. Het zal gaan om een oproep die in eerste instantie als doel heeft om generieke projecten ter ondersteuning van competenties voor starters en jonge ondernemingen te steunen. Daarnaast zal er ook aandacht zijn voor specifieke sectoren (bvb. creatieve sector en kennisintensieve diensten) en doelgroepen, waaronder ook het segment van de high-tech starters, spin-offs en spin-outs. Deze projecten zullen complementair functioneren met de prestarters projecten.

Doelgroep

<i>Doelgroep</i>	<i>Levensfase</i>	<i>Sector</i>
Starters en jonge ondernemingen	Starter	N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Bevorderen haalbaarheid om een onderneming te starten
Stimuleren van een professionele bedrijfsvoering

Te verwachten bereik

Nog niet gekend

Subsidiërende instantie

Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

Intermediaire organisaties, andere entiteiten

Gesubsidieerde Dienst

Generieke projecten ter ondersteuning van competenties voor starters en jonge ondernemingen.

Timing

Lancering oproep najaar 2012

Budget

te bepalen

Kengetal

Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak

Oprichtingsratio

Overlevingsgraad startende bedrijven

Aantal faillissementen

Meer info

www.agentschapondernemen.be

3.2.2 Peterschapsprojecten “combinatie arbeid-gezin”. (Plato Effectief Leiderschap en Plato HR)

Omschrijving actie

De mate waarin iemand zich gestimuleerd voelt om een eigen zaak op te starten of een zaak verder te zetten, wordt ondermeer ook beïnvloed door de mate waarin een carrière als (zelfstandig) ondernemer vs. een loopbaan als werknemer als aantrekkelijk gepercipieerd wordt. De problemen die zelfstandige ondernemers ervaren, kunnen op hun beurt van invloed zijn op het beeld dat kandidaat-starters van een carrière als ondernemer hebben. Uit de Vlaamse werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2010 blijkt dat zelfstandige ondernemers qua werkbaarheid nog steeds de meeste problemen ervaren m.b.t. psychische vermoeidheid en op het vlak van de “werk-privé-balans”. Om hierin te verhelpen werd in de zevende oproep peterschapsprojecten “de combinatie arbeid-gezin” als één van de vijf specifieke thema’s opgenomen. Peterschapsprojecten maken kennis- en ervaringsuitwisseling tussen ondernemingen mogelijk. Op basis van deze ervaringsuitwisseling kunnen ondernemers van hun collega’s leren hoe ze het best kunnen omgaan met problemen i.v.m. de “combinatie arbeid-gezin”.

Er werden d.m.v. deze oproep twee peterschapsprojecten geselecteerd die zich specifiek richten op het thema “combinatie arbeid-gezin”.

Doelgroep

<i>Doelgroep</i>	<i>Levensfase</i>	<i>Sector</i>
Ondernemers	Starters / bestaande ondernemers	N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Bevorderen van de haalbaarheid een onderneming te starten
Bevorderen van de wenselijkheid een onderneming te starten

Te verwachten bereik

2x 15 deelnemers

Subsidiërende instantie

Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

VOKA Oost-Vlaanderen

Gesubsidieerde Dienst

Timing

Budget

Kengetal

Peterschapsproject (kennis- en ervaringsuitwisseling)

1.2.2012 – 31.1.2013 en 1.8.2012 – 31.7.2013

2x 20.000 euro

Werkbaarheidsgraad zelfstandige ondernemers

Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak

Aantal Belgen die aangeven zelfstandig ondernemen te verkiezen

Aantal Belgen die het wenselijk vinden binnen de 5 j. op te starten

Oprichtingsratio

Meer info

www.agentschapondernemen.be

3.2.3 Oproep coöperatief Ondernemen

Omschrijving actie

Een van de beleidsopties van de minister van Sociale Economie is de principes van het coöperatief ondernemen op te waarderen. Het VSAWSE lanceerde daarom in 2011 een eerste oproep 'pilotprojecten coöperatief ondernemen'. 16 projecten werden goedgekeurd. Gezien de grote vraag werd er in het voorjaar 2012 een nieuwe oproep gelanceerd in samenwerking met het Europees Sociaal Fonds (ESF).

De ingediende projecten werden ondertussen gejureerd en 14 werden er goedgekeurd. Respectievelijk in de niches kinderopvang (2), energie (1), cultuur (2), sociale economie (6) en land- en tuinbouw (3). Die kunnen op 1 juli starten met de uitvoering van hun project. Ze krijgen 18 maanden de tijd om onderzoek te voeren naar het opstarten van coöperatieve onderneming. Op het einde van de rit leveren ze een blauwdruk op die anderen kan inspireren om met de vorm van ondernemen aan de slag te gaan.

Voor het resterende bedrag (1 miljoen) staat een nieuwe oproep open tot eind september. Er zal kunnen ingediend worden in dezelfde niches: wonen-zorg, kinderopvang, armoedebestrijding, wonen, energie, cultuur, mobiliteit, sociale economie, sport en land- en tuinbouw.

Doelgroep

Doelgroep

Alle organisaties met rechtspersoonlijkheid

Levensfase

Starters

Sector

Wonen-zorg, kinderopvang, armoedebestrijding, wonen, energie, cultuur, mobiliteit, sociale economie, sport en land- en tuinbouw

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Bevorderen van de haalbaarheid om een onderneming op te starten

Toename van het aantal starters

Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving.

Te verwachten bereik

Oproepen 2012 (ESF): 14 projecten + nieuwe oproep (nog niet bekend)

(Oproep 2011 (VSAWSE): 16 projecten)

Subsidiërende instantie

ESF (2012)

Begunstigde & partners

Nog niet bekend

Gesubsidieerde Dienst

Subsidie voor het opmaken van een blauwdruk voor een coöperatieve.

2012-2014

2,2 miljoen euro (2012)

Aantal goedgekeurde projecten

Oprichtingsratio

Aantal nieuw opgerichte ondernemingen

www.esf-agentschap.be

Timing

Budget

Kengetal

Meer info

3.3 Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving

3.3.1 vzw HAZO: uitbouw steunpunt van- en voor- ondernemers met een handicap

Omschrijving actie

HAZO staat voor Handicap Zelfstandig Ondernemen en wil ondernemers met een lichamelijke handicap helpen zelfstandig een zaak te runnen. HAZO vzw heeft in haar statuten als doelstelling opgenomen om "...personen met een handicap die een eigen zaak willen uitbouwen daarbij te ondersteunen, door promotie, informatie, begeleiding, studie en actie, alsook alle andere middelen die tot de realisatie van deze doelstelling kunnen bijdragen".

HAZO wil met dit project een steunpunt van- en voor- ondernemers met een handicap uitbouwen waarbij drie groepen onderscheiden worden:

1. Hulp aan personen met een handicap die momenteel ondernemer zijn en steun zoeken om moeilijkheden te overwinnen en hun zaak verder te zetten. Ontmoeten van lotgenoten staat hoog op hun verlanglijstje. In dit deel van de doelgroep komen vaak mensen voor die noden en tekorten wensen te signaleren aan de overheid en daarvoor in de peercounselinggroepen van de vzw HAZO een middel zien.
2. Ook ondernemers die gehandicapt geraken hebben gelijkaardige vragen als deze die hierboven beschreven worden.
3. Tenslotte zijn er de starters met een handicap die rolvoorbeelden zoeken en gebruik wensen te maken van de reeds vermelde dienstverlening.

Met dit project streeft HAZO de volgende doelen na:

- Verkrijgen dat meer personen met een handicap starten als ondernemer;
- Verkrijgen dat ondernemers hun zaak kunnen verder zetten wanneer ze gehandicapt geraken;
- Verkrijgen van beleidsmaatregelen waarbij aan (kandidaat)-ondernemers met een handicap de nodige ondersteuning geboden wordt en zij tevens dezelfde kansen krijgen als andere ondernemers;
- Verkrijgen van een andere maatschappelijke kijk op handicap. Personen met een handicap zijn niet per definitie afhankelijke personen waarvoor gezorgd dient te worden. Ook de ondernemerskwaliteiten van bepaalde mensen dienen onder de aandacht te worden gebracht.

Het project "HAZO" richt zich enkel op (startende) ondernemers binnen de doelgroep personen met een arbeidshandicap en niet op prestarters en is hiermee complementair aan het project 'Z²O' van vzw GTB.

Het uitbouwen van een steunpunt gebeurt aan de hand van de volgende drie werksporen:

- 1) Ondersteuning en advies door groepswerking met lotgenoten (peercounselinggroepen verspreid over Vlaanderen).
- 2) Individueel advies en opvolging van persoonlijke dossiers: zoals advies bij het aanpassen van arbeidsposten en de besteding van VOP-middelen.
- 3) Verstrekken van advies en informatie aan allerlei betrokken actoren.

Doelgroep

<i>Doelgroep</i>	<i>Levensfase</i>	<i>Sector</i>
Ondernemers met een handicap	Starter	N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving

Te verwachten bereik

100 à 120 huisbezoeken voor werving en intake peercounseling deelnemers;
 40 à 45 deelnemers aan de maandelijkse peercounselinggroepen;
 30 individuele adviesvragen;
 18 starters adviseren en begeleiden;
 15 ondernemers die recent gehandicapt zijn geraakt begeleiden;
 15 adviezen i.v.m. het aanpassen van arbeidsposten en/of besteding van VOP-middelen;
 120 (korte) infovragen vanuit organisaties behandelen;
 een 3-maandelijkse nieuwsbrief, een website, 15 voordrachten met aanbod naar scholen, revalidatiecentra, verenigingen, werkgeversorganisaties,... en 4 deelnames aan beurzen.

Subsidiërende instantie

Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

VZW HAZO

Gesubsidieerde Dienst**Timing****Budget****Kengetal****Meer info**

Steunpunt van- en voor ondernemers met een handicap

1.02.2012 – 31.12.2012

Totaalbudget: 122.360 euro

Inbreng overheid: 99.915 euro

Aandeel zelfstandigen in hoofdberoep met hinder door een arbeidshandicap, een langdurige aandoening of een langdurige ziekte

Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak

Oprichtingsratio

www.agentschapondernemen.be

3.3.2 vzw Hefboom: Microkredieten

Omschrijving actie

Hefboom is een organisatie die financiering en ondernemingsadviezen verschaft aan ondernemingen en organisaties waarvan de activiteiten en doelstellingen in lijn liggen met de missie van Hefboom:

“Hefboom ijvert voor een sociale en duurzame samenleving en wil dat doel bereiken samen met ondernemingen, organisaties en personen. Hefboom biedt daarom ethische beleggingsproducten aan en verschaft advies en financiering aan sociale en duurzame initiatieven, aan organisaties met een ‘maatschappelijke doelstelling’.”

Met het project ‘Microkredieten Hefboom’ wil de organisatie in Vlaanderen op grotere schaal microkredieten verlenen aan meer (kandidaat-) ondernemers die geen aangepaste financiering vinden voor de opstart of de uitbouw van leefbare projecten. Hefboom wil met de eigen microkredietproducten niet in competitie gaan met de banken. Het is in tegendeel de bedoeling om een zeer specifiek kredietaanbod te realiseren in het segment waar de bancaire markt faalt.

Hefboom wil door middel van het verlenen van microkredieten twee doelstellingen realiseren:

- a) Het opstarten of doorgroeien van de zelfstandige activiteit mogelijk maken van (kandidaat-)ondernemers uit kansengroepen;
- b) Ondernemers uit kansengroepen in armoede, of aan de rand van armoede, helpen om een levensproject te realiseren dat hun maatschappelijke en financiële situatie structureel verbetert.

Er is zeker ruimte voor een veel groter potentieel op het vlak van het stimuleren van ondernemerschap bij kansengroepen. Hefboom heeft de ambitie om het aantal toegekende microkredieten substantieel te doen toenemen tot 150 microkredieten per jaar tegen 2015. Hefboom wil door schaalvergroting, gebied dekkend in Vlaanderen, de microfinanciering succesvoller, efficiënter en duurzamer maken. Deze groei is ook nodig om een reële impact te hebben op de economische groei, op de integratie van kansengroepen en op het verminderen van de werkloosheid in Vlaanderen.

Door microkredieten te verlenen aan ondernemers stimuleert men het ondernemerschap van bepaalde doelgroepen, daalt de werkloosheid, pakt men de sociale uitsluiting aan en leven achtergestelde buurten en regio's herop¹².

Indien een kredietaanvraag is goedgekeurd, kan de ondernemer rekenen op een gratis begeleiding vanuit Hefboom gedurende 2 jaar. De bedoeling van deze nauwgezette en aangepaste opvolging van elke kredietnemer is om de slaagkansen van de goedgekeurde projecten te verhogen en een meer persoonlijke band met de kredietnemer op te bouwen.

¹² ESF – COPIE 2 – “Designing microfinance operations in the EU” A manual on how to build and implement microfinance support programmes with ESF – 6th December 2011

Doelgroep

Doelgroep
(kandidaat-)ondernemers
uit kansengroepen

Levensfase
Prestarter / starter

Sector
N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving
Bevorderen van de haalbaarheid een onderneming te starten
Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering

Te verwachten bereik

40 toegekende goedgekeurde leningen (70 in 2013)
85 doorverwijzingen naar andere instanties, zoals reguliere bank enz. (115 in 2013)
5 begeleidingsgesprekken per goedgekeurd kredietdossier
66% van de kredietnemers nog actief als zelfstandige na 4 jaar
40 % van de stopgezette kredieten waarvan de kredietnemer binnen de 6 maanden terug een job heeft

Subsidiërende instantie

Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

VZW Hefboom

Gesubsidieerde Dienst**Timing****Budget****Kengetal**

Microkredieten
01/01/2012 – 31/12/2013
Totaal budget: 498.628,09
Inbreng overheid: 205.355 EUR
Aandeel vrouwelijke niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking
Aandeel oudere niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking
Niet Belgische ondernemers naar herkomst
Aandeel laaggeschoolde niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking
Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak
Oprichtingsratio
Overlevingsgraad startende bedrijven
www.agentschapondernemen.be

Meer info

3.3.3 Peterschapsproject ‘vrouwelijke ondernemers’ (PLATO Ladies)

Omschrijving actie

Uit ervaring leer je. Dat is ook zo voor ondernemers. In de levensloop van een onderneming moeten vaak nieuwe beslissingen genomen worden die bepalend zijn voor het resultaat en de groei van de onderneming. De ervaring van andere ondernemers kan hen daarbij helpen. Dit in de praktijk omzetten, wordt mogelijk gemaakt door peterschapsprojecten, gebaseerd op kennis- en ervaringsuitwisseling tussen ondernemingen.

In de zevende oproep peterschapsprojecten die tot half februari 2012 liep, konden intermediaire organisaties een projectvoorstel indienen. De thema's voor deze oproep waren:

- Sectorspecifieke behoeften;
- Vergroening;
- Verwitting;
- Kansengroepen
- Combinatie arbeid-gezin

D.m.v. deze oproep werden er twee peterschapsprojecten geselecteerd die zich specifiek tot vrouwelijke ondernemers met groeiambities richt, m.n. PLATO Ladies. De deelnemers aan dit peterschapsproject zijn ondernemers die bereid zijn om ervaringen met collega's te delen. Ze beseffen dat het anders kan en moet en dat collega-ondernemers hen daarbij kunnen helpen.

Doelgroep

<i>Doelgroep</i>	<i>Levensfase</i>	<i>Sector</i>
Vrouwelijke ondernemers met groeiambities	Bestaande ondernemers	N.v.t.

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving
Stimuleren van een professionele bedrijfsvoering

Te verwachten bereik

2x 15 deelnemers

Subsidiërende instantie

Agentschap Ondernemen

Begunstigde & partners

VOKA Oost-Vlaanderen

Gesubsidieerde Dienst

Timing

Budget

Kengetal

Peterschapsproject (kennis- en ervaringsuitwisseling)

31.1.2012 – 31.12.2012 en 1.08.2012 – 31.07.2013

2x 20.000 euro

Aandeel vrouwelijke niet-loontrekkenden in vergelijking

met het aandeel in de bevolking
Overlevingsgraad startende bedrijven
Aantal faillissementen
www.agentschapondernemen.be

Meer info

3.4 Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering

3.4.1 Niet-formele opleidingen cultuur en creatieve organisaties: Workshops rond prijsdifferentiatie

Omschrijving actie

In 2009 werd 'Participeren in Vlaanderen. Eerste analyses van de Participatiesurvey 2009' gepubliceerd door John Lievens en Hans Waeye (Acco, Leuven/ Den Haag 2009), een publicatie van het Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek.

De publicatie analyseert de participatie aan cultuur, jeugdwerk en sport in Vlaanderen. M.b.t. ondernemerschap kwamen voor cultuur twee onderwerpen naar voren die stimulerend kunnen werken voor de participatie nl. de niet-gebruikswaarde bij waardering van cultuur en de betalingsbereidheid voor het gebruik van cultuurgoederen. De auteur van die onderzoeksluiken is Prof. Dr. Jan Colpaert.

Vooraf het hoofdstuk rond betalingsbereidheid heeft een grote impact gehad op ondernemende aanpak in de cultuursector. Via prijsdifferentiatie kunnen cultuurinstellingen merkbaar hogere inkomsten verwerven zonder een substantiële uitval in de participatie.

De minister van cultuur verleende steun aan workshops over dit thema die door VTI en LOCUS werden georganiseerd. De techniek heeft inmiddels ingang gevonden en wordt met succes toegepast door de receptieve huizen in het cultuurveld.

Doelgroep

<i>Doelgroep</i>	<i>Levensfase:</i>	<i>Sector:</i>
Culturele instellingen	Alle levenscycli	Cultuur en creatieve organisaties

Beleidsprioriteit

Meer en sterker ondernemerschap

Doelstellingen beleid

Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering
Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving

Te verwachten bereik

Een verscherpte aandacht voor alternatieve financiering en inkomst optimalisering in de cultuurhuizen

Subsidiërende instantie

Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Begunstigde & partners

Geen subsidie lijn

Gesubsidieerde Dienst

/

Timing

Doorlopend vanaf 1 januari 2012

Budget

/

Kengetal

/

Meer info

www.cjism.vlaanderen.be

Hoofdstuk 4 Overzicht lopende acties

Dit hoofdstuk omvat een overzichtstabel met de acties die de voorbije jaren opgestart zijn met het oog op het verwezenlijken van de in hoofdstuk 2 opgenomen doelstellingen en die momenteel nog steeds lopen.

Hieronder worden deze acties per doelstelling opgelijst. Vaak dragen de acties bij aan meerdere doelstellingen. In dergelijk geval wordt de actie weergegeven bij de doelstelling waar het in eerste instantie toe bijdraagt. De overzichtstabel omvat tevens het budget dat de Vlaamse overheid aan deze acties heeft toegekend (voor de volledige looptijd) en het te verwachten bereik van de acties (voor de volledige looptijd). Acties waarbij het “budget overheid” grijs gemarkeerd is, ontvangen wel Europese middelen in het kader van EFRO maar geen cofinanciering vanuit de Vlaamse overheid. De looptijd van de acties wordt in de eerste kolom telkens tussen haakjes (uitgedrukt in maanden) weergegeven. In de tabel wordt per doelstelling en voor het geheel van lopende acties eveneens het totaal inzake budget en te verwachten bereik weergegeven. Bij deze totalen is het mogelijk dat er inzake te verwachten bereik dubbeltellingen zijn ontstaan. Er kan hier dus niet gesproken worden van het unieke bereik per doelstelling of voor het geheel van acties.

Een meer gedetailleerde beschrijving van deze lopende acties is te vinden in het Actieplan Ondernemerschap 2011.

Project / Actie	Budget overheid	Aantal te bereiken actoren	Aantal te bereiken onderwijsinstelli ngen	Aantal te bereiken ondernemin gen	Aantal begeleidin gs- activiteite n	Verwacht aantal personen die effectief een ondernemingsacti viteit opstarten	Verwacht aantal begeleide onderneminge n die groeien
D1: Promoten van een ondernemende attitude in het onderwijs							
Totalen budget & bereik D1	4142675, 34	107774 à 109964	126	979 à 1369	1178 à 1238	5	
vzw VLAJO (<i>Schooljaar 2012-2013</i>)	1.100.000	43.800			20		
Stichting Onderwijs & Ondernemen (<i>Schooljaar 2012-2013</i>)	315.000	2875	14	60	25		
Ondernemingszin scouten (36m)	250.000	150		600	690		
CORE (32 m)	199.999,5 8	990 à 995	5	4	31		
Demotica (36 m)	183.510,2 8	564	23	24	42		
Kwantum Spin-off (32 m)	122.902,5 3	385 à 430	17	4			
MyMachine (20 m)	200.000	1000	41	32	20		
Luchtbrug (36m)	191.288,7 7	1340	15	11			
Knap in ondernemerschap 2 (24 m)	367.441,6 2	48560					
Solar Team IV (24m)	50.000	Niet gekend					
BRIDEE (24m)	181.375,2	6000 à 7000	8	4	100 à 160		
Ondernemingsplanwedstrijde n Plankgas & Battle of Talents (42m)	675.000	1000			250		

Opinno (35m)	185.020,8 3	210 à 1350	3	60 à 450			
Studentenconsultancy voor KMO's (36 m)	121.136,5 3	500		180			
Proleron bis (24m)		400			0		
D2: Bedrijven en instellingen voor hoger onderwijs aanmoedigen de talenten voor ondernemen te stimuleren							
Totalen budget & bereik D2	859946,7 8			370			70
Double – in – 2 bis (24m)				50			
Pro-actieve Creatie- en Management van Spin-offs (verlenging) (24m)	187.249,5			20			20
Meer ondernemerschap door industriële en diensten spin-offs (vervolg) (24m)	672.697,2 8			300			50
D3: Bevorderen van de wenselijkheid om een onderneming te starten							
Totalen budget & bereik D3	3155338, 57	24517640 à 24718070	6	137		30	
Dag van de Klant (eigen raming op basis van cijfers uit het verleden) (12m)		2000000					
Open Bedrijvendag (eigen raming op basis van cijfers uit het verleden) (12m)		800000					
Mediaproject "Ondernemer gezocht"	500.000	2500000					
Mediaproject "Later als ik groot ben"	400.000	5.200.000					
Mediaproject "Eigen baas"	293.126	600.000 à					

		800.000					
Mediaproject "Welkom in de innovation"	160.690,4	720000					
Mediaproject "Jonge bazen"	339.290,5 5	2400000					
Mediaproject "Wolkenkrabbers"	108.300	900.000					
Mediaproject "Het Innovatiekanaal"	174.046,3	8000000					
Mediaproject "Crème de la crème"	500.000	1350000					
Ondernemen is goed voor u! (bis) (24m)	135.246,7	20000				30	
Ondernemers.tv II (24m)	147.726,9	25000					
BELFA (36m)	197.911,9	1900 à 2100	2	77			
Ondernemen zoals het is (29m)	198.999,8 2	740 à 970	4	60			
D4: Bevorderen van de haalbaarheid om een onderneming te starten							
Totalen budget & bereik D4	6808615,98	51.920		101	745	160	14
Vlaamse Startersweek 2012 (12m)	118.750	12500					
Beurs ondernemen in Vlaanderen 2012 (12m)		3000					
Centrum voor ondernemen – Hogeschool Gent (24m)	224.367,6 8	80				10	
Sociale incubatie II (24m)	75.000	76		76			6
Adviesmaatregel pre-starters (haalbaarheidsstudies) (24m)	2.000.000	2500					

Prestartersproject BRYO (36m)	1.250.000	720				150	
Prestartersproject "Ondernemen Vandaag: 50plus" (36m)	250.000	30000			120		
Prestartersproject "Allochtone prestarters? Sterke ondernemers" (36m)	250.000	750			300		
Prestartersproject "Z ² O" (30m)	200.000				35		
Prestartersproject "Ondernemen in zich(t)" (36m)	550.000				175		
Ondernemingsplanwedstrijd Bizidee (42m)	825.000	280			50		
Stubry 2 (18m)	42.225	25		25			8
Competentiecentrum interactieve 3D (24m)	373.273,3	50			50		
Flanders DC/FFI (12m)	650.000	1.939			15		
D5: Stimuleren van ondernemerspotentieel bij bepaalde groepen in de samenleving							
Totalen budget & bereik D5	1169939,82	2751		2230	65	14	40
Eos-project (onderzoek en pilootprojecten) (24m)	200.000	475			65	3	
Platform voor zelfstandige ondernemende vrouwen 2 (24m)	222.414,82	2230		2230			40
Activiteitencoöperaties (via Vlaams Subsidieagentschap voor Werk en Sociale	747.525	46				11	

Economie) (12m)							
D6: Stimuleren van het voeren van een professionele bedrijfsvoering							
Totalen budget & bereik D6	1067367,6	5200		2330	3000	10	1246
Duurzame doorstart en groei voor starters en jonge KMO's (24m)	16.199,4	20		20			6
Actie voor starters – immateriële component (24m)	392.375			1200			600
Creatieve starters (24m)	175.611			160			160
Kennisplatform starters II (36m)	460.425,2			850			380
Coop Consult bis (24m)		100		100			100
Cocon II (24m)	22.757	80				10	
Kunstenloket (via Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media)		5000			3000		
D7: Stimuleren van internationale focus							
Totalen budget & bereik D7		100		30	18		
Erasmus voor jonge ondernemers (12m)				30	18		
Exportmeter FIT		100					
Totaal budget & bereik geheel van lopende acties	17203884,09	24685385 à 24888005	132	6177 à 6567	5006 à 5066	219	1370

Hoofdstuk 5: Monitoring en evaluatie van de uitvoering van het plan en de voorgestelde acties

Een goede monitoring en grondige evaluatie zijn twee elementaire onderdelen van het actieplan.

5.1 Jaarlijkse opvolging en rapportering

In de eerste plaats wordt er voorzien in een jaarlijkse opvolging en rapportering m.b.t. de individuele acties. Deze rapportering zal op basis van cijfermateriaal voornamelijk de output van de individuele acties in kaart brengen.

In de monitoring worden volgende generieke (output-) indicatoren gehanteerd¹³:

- Direct bereik- aantal bereikte actoren (personen);
- Direct bereik- aantal bereikte ondernemingen – onderwijsinstellingen;
- Aantal begeleidingsactiviteiten;
- Aantal personen die effectief een ondernemingsactiviteit opstarten;
- Aantal begeleide ondernemingen die groeien.

Een opvolging van deze (output-) indicatoren laat toe na te gaan in welke mate de acties een bijdrage leveren tot de realisatie van de ViA-doelstellingen. De monitoring van de acties die in het Actieplan Ondernemerschap 2010 werden opgenomen, is in bijgevoegd Excel-document te vinden. Dit document omvat tevens de monitoring van de acties uit de editie 2011, voor zover de tussentijdse rapportering ervan reeds beschikbaar is. De monitoringstabel in bijlage is gebaseerd op gegevens uit de tussentijdse rapporten die de projectorganisatoren aanleveren. De indicatoren die in de monitoring zijn opgenomen, kunnen aanzienlijke verschillen vertonen met de indicatoren die in het Actieplan Ondernemerschap 2010 & 2011 bij de projecten als “te verwachten bereik” zijn opgenomen. Wat in het Actieplan Ondernemerschap 2010 & 2011 als “te verwachten bereik” is opgenomen, is dan ook in eerste instantie een inschatting van het bereik van het project alvorens het project zelf van start gegaan is.

Deze jaarlijkse opvolging en rapportering wordt aan het VESOC overgemaakt, zoals gevraagd naar aanleiding van het SERV-advies over het actieplan ondernemerschap.

5.2 Evaluatie individuele acties

Daarnaast is het belangrijk om op regelmatige basis ook grondige evaluaties, die zowel uit een kwantitatief als een kwalitatief luik bestaan, van specifieke acties uit te voeren. Deze evaluaties hebben meestal betrekking op de werking van de acties over meerdere jaren heen en hebben als doel beleidslerend te zijn. Conform “Beter Bestuurlijk Beleid” behoort de (beleids)evaluatie tot de kerntaken van het departement Economie, Wetenschap en Innovatie. Het is dan ook het departement dat (al dan niet zelf) voor de uitvoering van dergelijke evaluaties instaat.

In maart/april 2011 werden de evaluaties voor Open Bedrijvendag en Dag van de Klant afgerond (als onderdeel van de uitdaging “het aantal starters te verhogen”). De evaluatie van

¹³ Sommige initiatieven rapporteren in hun individuele tussentijdse rapporteringen niet noodzakelijk over alle generieke indicatoren. Waar de generieke indicatoren niet van toepassing zijn, is dit in de monitoringstabel aangeduid.

deze acties had o.a. tot doel na te gaan in hoeverre deze projecten hun vooropgestelde doelstellingen realiseren. De resultaten hiervan werden aan alle directe betrokken partijen (o.a. de organisatoren) overgemaakt. Het plan van aanpak van de evaluatie is op <http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/beleidsevaluatie> te vinden.

In de komende jaren zullen waar de noodzaak zich voordoet evaluaties van individuele acties worden opgestart.

Dergelijke grondige evaluaties leiden tot meer gefundeerde en structurele beslissingen waardoor men uiteindelijk tot een effectiever en efficiënter beleid komt.

5.3 Globale evaluatie van het actieplan

Tot slot is ook de evaluatie van het gehele actieplan van belang om na te gaan wat de effecten op ondernemerschap zijn van de in het actieplan geformuleerde doelstellingen en opgenomen acties. Bij deze evaluatie zal er tevens specifiek aandacht zijn voor gelijke kansen.

De doelstellingen van dit actieplan richten zich duidelijk op de lange termijn, de evaluatie moet dan ook over een zekere periode lopen. Men mag niet te snel, bijvoorbeeld al na een jaar, conclusies trekken. Om echte veranderingen te kunnen constateren, dienen resultaten over langere periodes bekeken te worden, rekening houdend met kleine tussentijdse bijstellingen. De globale evaluatie van het actieplan zal dan ook voorzien worden voor 2013 – 2014.

De nulmeting die in het kader van het Pact 2020 is uitgevoerd, zal als basis dienen voor deze globale evaluatie.

Bijlage 1: Advies SERV aanvulling actieplan ondernemerschap

Kris Peeters
Minister-president en Vlaams minister van Economie,
Buitenlands Beleid, Landbouw en Plattelandsbeleid
Martelaarsplein 19

B-1000 BRUSSEL

contactpersoon
Wim Knaepen
wknaepen@serv.be

ons kenmerk
SERV_BR_20111116_Actieplan_Ondernemerschap_wkqv

Brussel
16 november 2011

Aanvulling Actieplan Ondernemerschap

Mijnheer de minister-president,

U vroeg de SERV op 6 oktober 2011 om advies over de aanvulling van het Actieplan Ondernemerschap.

Het Actieplan Ondernemerschap 2010 beperkte zich tot het economisch beleid en het internationaal ondernemen. In 2011 werd dit actieplan uitgebreid met initiatieven uit de beleidsdomeinen Innovatie, Onderwijs, Werk en Sociale Economie, Toerisme en Cultuur. Tevens werden de nieuwe impulsen die vanuit het economisch beleid en het internationaal ondernemen geïnitieerd worden, toegevoegd. De focus van het Actieplan ligt op de sensibilisering, informatieverschaffing, advisering en begeleiding van prestarters en starters.

De raad vindt het positief dat de Vlaamse regering een actieplan ondernemerschap heeft opgemaakt. Hierdoor geeft zij duidelijk te kennen dat ondernemerschap belangrijk is voor de sociaaleconomische ontwikkeling van Vlaanderen. Ondernemende mensen kunnen immers bijdragen zowel aan een sterke samenleving die in staat is mee te bewegen met de veranderingen in de maatschappij en als aan een kenniseconomie die behoort tot de wereldtop. Startende, jonge bedrijven, doorgroeiërs en ondernemende werknemers kunnen een positieve invloed hebben op de innovatiekracht, het concurrentievermogen, de economische groei en de werkgelegenheid. Bovendien kan lokaal en internationaal ondernemerschap een wezenlijke bijdrage leveren in de transitie naar een duurzame, toekomstgerichte economie. Stimuleren van duurzaam ondernemerschap is tenslotte ook belangrijk voor het verankeren van de economische bedrijvigheid, toegevoegde waarde en werkgelegenheid in Vlaanderen.

Ondernemerschap wordt door de Europese Commissie¹⁴ omschreven als “*de mentaliteit en het proces waarbij in een nieuwe of een bestaande organisatie economische activiteit wordt gecreëerd en ontwikkeld door het nemen van risico’s, creativiteit en/of innovatie te combineren met gezond beheer.*”. Het betreft de motivering en het vermogen van het individu, onafhankelijk of binnen een organisatie, om een kans te onderkennen en ze aan te grijpen teneinde nieuwe waarde te produceren of economisch succes te behalen. Ondernemerschap gaat m.a.w. over mensen, hun keuzen en handelingen bij het starten, overnemen of exploiteren van een onderneming, of hun betrokkenheid bij de strategische besluitvorming van een onderneming. Ondernemerschap manifesteert zich m.a.w. in diverse segmenten van de samenleving. Het Actieplan houdt daar rekening mee en biedt op die manier een exhaustief en gesystemiseerd overzicht van de maatregelen die de Vlaamse overheid initieert inzake sensibilisering, infoverschaffing, advisering&begeleiding van prestarters en starters.

In het Pact 2020 formuleerden de Vlaamse regering en de Vlaamse sociale partners in doelstelling 5 gezamenlijk hun ambitie inzake ondernemerschap :*“Tegen 2020 kent Vlaanderen een sterke ondernemerscultuur, stijgt het ondernemerschap en de waardering ervoor alsook het aantal ondernemingen in het Vlaamse Gewest aanzienlijk zodat we even goed scoren als de top 5 van de Europese regio’s. Jonge starters worden aangemoedigd zodat de oprichtingsratio stijgt. Het ondernemerschap bij vrouwen, allochtonen en ouderen neemt toe tot een niveau dat evenredig is met hun aanwezigheid in de maatschappij. Er is meer doorgroei van bestaande ondernemingen.”* De raad vindt het positief dat het Actieplan met zijn doelstellingen, zijnde een sterke ondernemerschapscultuur, een toename van het aantal starters en sterkere startende ondernemers, nauw aansluit bij de ambities geformuleerd in het Pact 2020. Niettemin is de raad van oordeel dat de ambities en doelstellingen inzake ondernemerschap maar kunnen gerealiseerd en ingevuld worden indien de Vlaamse overheid nog meer werk maakt van een ondernemingsvriendelijk flankerend beleid. Daarbij moet meer gecibleerd worden op de doelgroepen en meer focus gegeven worden aan de doorgroei van ondernemingen. Een efficiënt flankerend beleid is een conditio sine qua non om een omgevingsklimaat te creëren waarin ondernemingen kunnen gedijen en groeien. De raad heeft het primordiaal belang van een flankerend beleid in recente adviezen¹⁵ beklemtoond. De raad pleit ervoor dat de Vlaamse overheid in het huidige Actieplan en de latere updates ervan ook de geïntegreerde krijtlijnen van het flankerend beleid voor ondernemerschap duidelijk aangeeft en concreet uitwerkt.

Wil men Vlaanderen ondernemender maken, dan is er een cultuuromslag vereist. Uit de jaarlijkse geharmoniseerde GEM-bevraging over de inschatting van status en respect voor nieuwe ondernemers bij een representatief staal van de bevolking blijkt bijvoorbeeld dat Vlaanderen hekkensluiter is. Het Actieplan zet daarom terecht in op een sterke ondernemerschapscultuur. Hierdoor kan het bijdragen tot een positieve ingesteldheid bij de Vlaamse bevolking ten aanzien van ondernemingszin. De raad zelf heeft er reeds voor gepleit¹⁶ dat de Vlaamse overheid in versterkte mate op alle niveaus van het onderwijs, openheid voor onafhankelijkheid, creativiteit en ondernemingszin in al zijn aspecten aan bod zou laten komen. Ondernemingszin¹⁷ dient een vakoverschrijdende eindterm te worden voor

¹⁴ Groenboek “Ondernemerschap in Europa”, Com(2003) 27 definitief, 21 januari 2003

¹⁵ SERV, advies over een flankerend beleid voor een duurzame, toekomstgerichte industrie, 15 september 2010; SERV, advies over groene transformatieprocessen in de Vlaamse economie op basis van een terreinverkenning, 14 september 2011

¹⁶ SERV, Pact 2020 : Stapstenen voor de nieuwe Vlaamse regering, 10 juni 2009

¹⁷ Onder “ondernemingszin” wordt verstaan het vermogen om in een bepaalde situatie kansen te zien en initiatieven te bedenken. Door optimale inzet van de beschikbare middelen kunnen de nodige acties worden

zowel het basis als het secundair onderwijs. Op die manier worden jongeren uit alle studierichtingen gedurende hun gehele schoolloopbaan gestimuleerd om ondernemingszin te ontwikkelen. Vormen van projectwerking kunnen, al naargelang de concrete omstandigheden, hierbij nuttig worden gehanteerd. De raad is er zich van bewust dat een cultuuromslag niet van de ene op de andere dag kan bewerkstelligd worden. De raad dringt er bij de Vlaamse regering op aan dat de inspanningen tot het bekomen van een mentaliteitswijziging onverdroten worden volgehouden. Daarbij dient tegelijkertijd ingewerkt te worden op de diverse aspecten die een invloed hebben op deze mentaliteit.

Een toename van het aantal starters is één zaak, zorgen dat die starters ook voldoende sterk zijn om te overleven en door te groeien, ook internationaal, is een andere zaak. Voor de raad gaan kwantiteit en kwaliteit van ondernemerschap hand in hand. Deze stelling geldt des te meer in de context van de huidige financieel-economische crisis, gekenmerkt door een vloedgolf aan faillissementen.

Tenslotte onderschrijft de raad het belang van een goede monitoring en grondige evaluatie van het Actieplan. Monitoring moet toelaten de effecten van de actiemaatregelen te registeren op basis van generieke indicatoren. Grondige evaluaties met output- en outcome-indicatoren van specifieke maatregelen moeten toelaten de nodige lessen te trekken voor de opmaak van gelijksoortige of nieuwe maatregelen. Tot slot is ook de evaluatie van het actieplan zelf van belang om een globale inschatting mogelijk te maken van de effecten op ondernemerschap. De beoordeling van de efficiëntie en effectiviteit van het Actieplan op basis van ambitieuze, onderbouwde en waar mogelijk outcome gerelateerde criteria moet een bijdrage aan de realisatie van de doelstellingen van het Pact 2020 mogelijk maken. Dergelijke monitoring en evaluaties van actieplannen dienen ook in andere beleidsdomeinen plaats te vinden. De raad erkent daarbij evenwel dat het actieplan een voldoende lange looptijd moet hebben alvorens het effecten kan sorteren. De globale evaluatie met horizon 2013-2014 is voor de raad dan ook plausibel. De raad vraagt dat hij in VESOC op de hoogte wordt gehouden enerzijds van de jaarlijkse opvolging en rapportering en anderzijds van de resultaten van de globale evaluatie.

Hoogachtend,

Pieter Kerremans
administrateur-generaal

Caroline Copers
voorzitter

Bijlage 2: Kengetallen#

Aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking

Definitie: aantal zelfstandigen in de bevolking op arbeidsleeftijd (15-64 jaar).

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting 2012, Studiedienst Vlaamse Regering.

Totale populatie ondernemingen

Definitie: Totaal aantal BTW-plichtige natuurlijke en rechtspersonen waarvan de laatste categorie beperkt is tot de commerciële vennootschappen (NV, BVBA, VOF, ...).

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting 2012, Studiedienst Vlaamse Regering.

Aantal nieuw opgestarte ondernemingen

Definitie: Het aantal nieuw in de KBO ingeschreven eenmanszaken en vennootschappen.

Bron: Startersatlas Unizo update 2012.

Oprichtingsratio

Definitie: Ratio van het aantal oprichtingsakten (NV, BVBA en CV) in een bepaald jaar t.o.v. het aantal bestaande ondernemingen bij de aanvang van dat jaar.

Bron: Cijfers Ondernemerschap, Studiedienst Vlaamse Regering.

Geboortegraad ondernemingen met werkgelegenheid

Definitie: Ratio van het aantal startende ondernemingen met personeel in het jaar T + aantal bestaande ondernemingen die in het jaar T voor de eerste keer personeel in dienst namen t.o.v. het aantal ondernemingen aan het begin van het jaar T.

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting 2012, Studiedienst Vlaamse Regering.

Latent of prospectief ondernemerschap

Definitie: het percentage respondenten van de Global Entrepreneurship Monitor dat aangeeft dat ze verwachten, alleen of met anderen, binnen de 3 jaar een bedrijf op te richten (inclusief elke vorm van zelfstandig ondernemerschap).

Bron: Global Entrepreneurship Monitor 2011.

Aandeel vrouwelijke en oudere niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking

Definitie: het percentage vrouwen of personen ouder dan 50 jaar in de niet-loontrekkenden (zelfstandigen, werkgevers en helpers) i.v.m. het percentage vrouwen of personen ouder dan 50 jaar in de totale bevolking.

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting 2012, Studiedienst Vlaamse Regering.

Aandeel zelfstandigen in hoofdberoep met hinder door een arbeidshandicap, een langdurige aandoening of langdurige ziekte

Definitie: het percentage zelfstandigen in hoofdberoep die aangeven dat ze in hun dagelijkse bezigheden (hun werk of daarbuiten) hinder ondervinden door een arbeidshandicap, langdurige aandoening of langdurige ziekte.

Bron: Nota Handicap en arbeid, Deel 1 definities en statistieken over de arbeidsdeelname van mensen met een handicap, update januari 2012, Departement Werk en Sociale Economie.

Aandeel niet-Belgische zelfstandigen

Definitie: het percentage niet-Belgen in het totaal aantal zelfstandigen.

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting voorjaar 2011, Studiedienst Vlaamse Regering.

Overlevingsgraad na x aantal jaar

Definitie: het aantal nog actieve ondernemingen x aantal jaar na oprichting.

Bron: Startersatlas Unizo update 2012.

Aantal faillissementen

Definitie faillissement voor België: Elke handelaar die op duurzame wijze heeft opgehouden te betalen en wie zijn krediet geschokt is, bevindt zich in staat van faillissement.

Bron: Graydon, Het Graydon-jaaroverzicht 2011: oprichtingen, faillissementen, stopzettingen en gerechtelijke reorganisaties, 30 december 2011 & Persbericht 1 oktober 2012

Sterftegraad ondernemingen met werkgelegenheid

Definitie: Ratio van aantal stopgezette ondernemingen met personeel in het jaar T + aantal ondernemingen die in het jaar T geen personeel meer in dienst hadden terwijl dit het jaar voordien (T-1) wel het geval was t.o.v. het aantal ondernemingen aan het begin van het jaar T.

Bron: Pact 2020 Kernindicatoren Meting 2012, Studiedienst Vlaamse Regering.

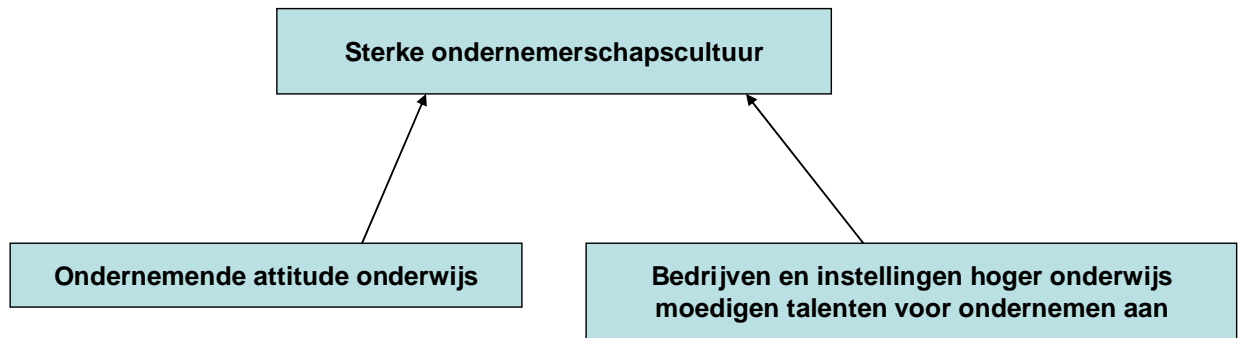
Werkbaarheid beroep zelfstandige ondernemer

Bron: Vlaamse Werkbaarheidsmonitor zelfstandige ondernemers 2010, Stichting Innovatie en Arbeid, SERV.

Bron: Technische Nota Tevredenheid van zelfstandige ondernemers en werkbaar werk, Brussel November 2011, Stichting Innovatie en Arbeid, SERV.

Bron: Technische Nota Werkbaar werk en de inschatting van zelfstandige ondernemers om hun huidige job al dan niet tot hun pensioen verder te kunnen zetten, Resultaten uit de werkbaarheidsmetingen 2007 en 2010, Brussel December 2011, Stichting Innovatie en Arbeid, SERV.

Bijlage 3: Schema koppeling kengetallen – indicatoren op projectniveau

Kengetal:

-Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen heeft bij het ontwikkelen van een ondernemende attitude (Eurobarometer)

-Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen heeft om de rol van ondernemers in de samenleving beter te begrijpen (Eurobarometer)

-Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hun interesse aangewakkerd heeft om ondernemer te worden (Eurobarometer)

-Aandeel Belgen die aangeven dat hun opleiding hen vaardigheden en kennis heeft bijgebracht die hen in staat stellen een onderneming te starten (Eurobarometer)

Indicatoren op projectniveau:

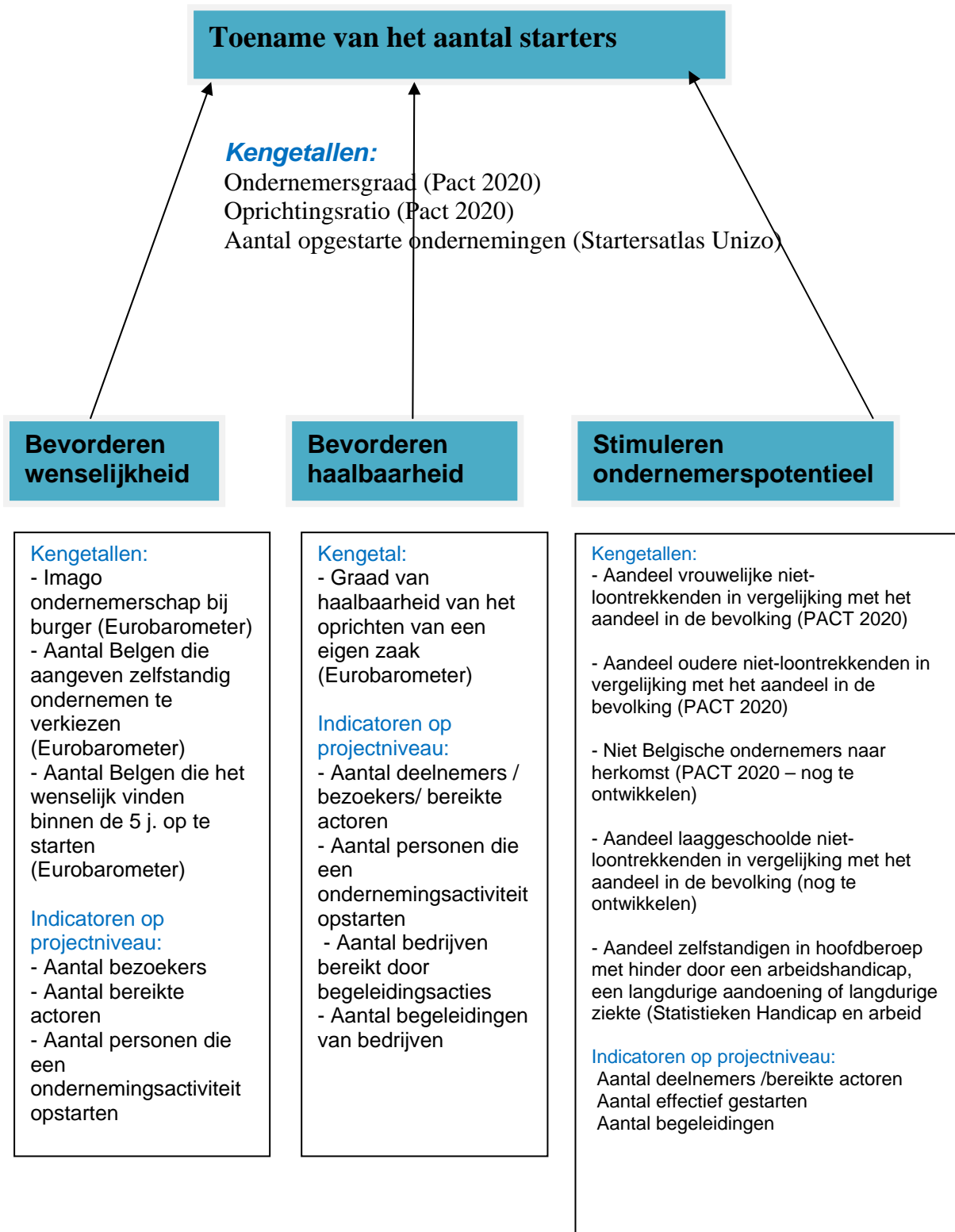
Aantal deelnemers / aantal bereikte actoren; aantal personen die effectief een ondernemingsactiviteit opstarten

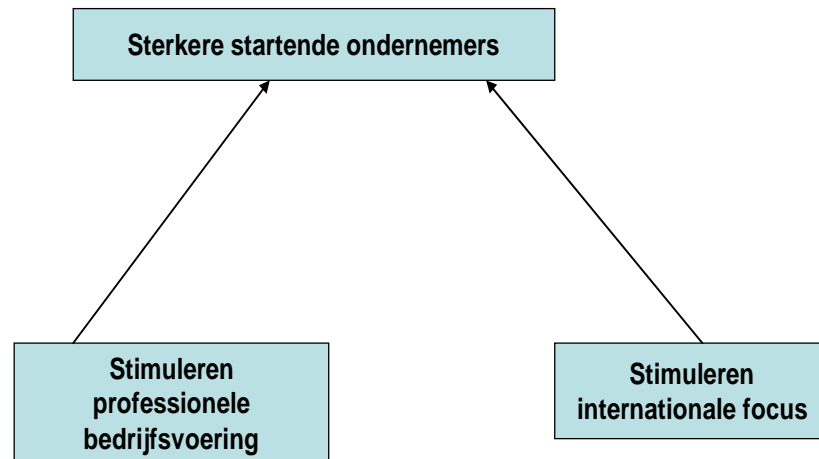
Kengetal:

- Aantal opgestarte ondernemingen (Starteratlas)

- Aantal nieuw opgerichte spin-off bedrijven in Vlaanderen (nog te ontwikkelen)

Indicatoren op projectniveau: aantal begeleide bedrijven / organisaties / instellingen; aantal personen die effectief een ondernemingsactiviteit opstarten / aantal onderzoeksmandaten type 1

Kengetal:

- Overlevingsgraad startende bedrijven (Statensatlas Unizo)
- Aantal faillissementen (Graydon)

Indicatoren op projectniveau:

- Aantal gelezen ondernemingsplannen
- Gecoachte en gepresenteerde bedrijven
- Aantal deelnemers /aantal bereikte actoren
- Aantal bedrijven bereikt door begeleidingsacties
- Aantal personen die een ondernemingsactiviteit opstarten

Kengetal:

- Exportprestatie van jonge of kleine bedrijven (Pact 2020 – nog te ontwikkelen)

Indicatoren op projectniveau:

- Aantal uitwisselingen met (pre-) starters
- Aantal deelnames (exportmeter)

Gebruikte kengetallen

- Aantal Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen heeft bij het ontwikkelen van een ondernemende attitude (Eurobarometer 2009)
- Aantal Belgen die aangeven dat hun opleiding hen geholpen om de rol van ondernemers in de samenleving beter te begrijpen (Eurobarometer 2009)
- Aantal Belgen die aangeven dat hun opleiding hun interesse aangewakkerd heeft om ondernemer te worden (Eurobarometer 2009)
- Aantal Belgen die aangeven dat hun opleiding hen kennis en vaardigheden heeft bijgebracht die hen in staat stellen een onderneming te starten (Eurobarometer 2009)
- Aantal nieuw opgerichte spin off bedrijven in Vlaanderen (nog te ontwikkelen)
- Ondernemersgraad: aandeel zelfstandigen in de beroepsbevolking (PACT 2020 Kernindicatoren Meting voorjaar 2011)
- Aantal opgestarte ondernemingen (Startersatlas Unizo)
- Imago ondernemerschap bij burger: het aandeel van de bevolking dat akkoord gaat met de volgende beweringen: “Ondernemers creëren werkgelegenheid”, “Ondernemers creëren nieuwe producten en diensten die ons allen ten goede komen”, “Ondernemers denken enkel aan hun eigen portefeuille”, “Ondernemers buiten andermans werk uit”; het aandeel van de bevolking dat het imago van ondernemers relatief gunstig acht (Eurobarometer 2009)
- Aantal Belgen die aangeven zelfstandig ondernemerschap te verkiezen t.o.v. een baan als werknemer (Eurobarometer 2009)
- Aantal Belgen die het wenselijk vinden binnen de 5 jaar een onderneming te starten (Eurobarometer 2009)
- Graad van haalbaarheid van het oprichten van een eigen zaak: het aandeel Belgen die aangeven dat ze het haalbaar vinden om binnen de 5 jaar zelfstandige te worden, ongeacht of ze al dan niet zelfstandige willen worden (Eurobarometer 2009)
- Aandeel vrouwelijke niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking (PACT 2020 Kernindicatoren Meting voorjaar 2011)
- Aandeel oudere niet-loontrekkenden in vergelijking met het aandeel in de bevolking (PACT 2020 Kernindicatoren Meting voorjaar 2011)
- Niet Belgische ondernemers naar herkomst (PACT 2020 Kernindicatoren Meting voorjaar 2011)
- Aandeel zelfstandigen in hoofdberoep met hinder door een arbeidshandicap, een langdurige aandoening of langdurige ziekte (Statistieken Handicap en arbeid)
- Overlevingsgraad startende bedrijven na 5 jaar (Startersatlas Unizo)
- Aantal faillissementen (Graydon)
- Exportprestatie jonge of kleine bedrijven: het aantal nieuwe of kleine exporterende bedrijven in % van het totaal aantal nieuwe of kleine bedrijven (Pact 2020 – nog te ontwikkelen)